

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/PATK	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Přehled antropol. teorií kultury - KA		
Akademický rok:	2019/2020	Tisknuto:	21.09.2019 09:05

Pracoviště / Zkratka	KSA / PATK			Akademický rok	2019/2020
Název	Přehled antropol. teorií kultury - KA			Způsob zakončení	Zkouška
Název dlouhý	Přehled antropologických teorií kultury				
Akreditováno/Kredity	Ano, 3 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S N
Hodnotící stupnice	A B C D E F				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je představit zásadní teorie kultury, které se objevily v průběhu dvacátého století. Pozornost bude nejprve věnována jednotlivým aspektům supraorganického pojetí, které bylo dominantní zvláště v anglosaském prostředí. Jednotlivé koncepty kultury budou uvedeny zvláště do vztahu s problematikou enkulturace, tedy projevů individuality v rámci kulturních vzorců, ale současně sociálních tlaků na konformní chování členů společenství. Studenti budou seznámeni s problematičtým pojetím racionality jako kulturně podmíněného konstruktů a s tématem vnitřní, sociálně podmíněné diverzity kulturních celků. Semináře budou věnovány četbě textů, které se zaměřují na kritiku antropologických konceptů a interpretace realizovaných terénních výzkumů.

Ve druhé části předmětu bude věnována pozornost tématu postmoderní antropologie, reagující na zánik tradičního předmětu kulturní antropologie. S tím souvisí nedůvěra vůči globálním teoriím kultury a zvýšený důraz na reflexi předpokladů výzkumů i interpretace získaných dat. Největší prostor bude věnován teoretickému uchopení aktuálně probíhajících procesů, které propojují moderní svět s tradičním: globalizace, migrace, synkretismus v umění i náboženství, multikulturalismus. Student by tak měl být schopen kriticky revidovat různé formy teorií (střet civilizací - S. Hunnigton atd.), které se mohou stát v modifikované formě součástí veřejného mínění nebo politického diskurzu.

Požadavky na studenta

Úspěšné ukončení kurzu předpokládá přiměřenou aktivní účast studentů na výuce, studium literatury podle zadání, vypracování závěrečné písemné práce.

Obsah

1. Kultura jako nástroj adaptace - problematika funkce a adaptace, maladaptivní tendence
2. Kultura jako konfigurace - problematika kulturních vzorců
3. Akulturace a mechanismy bránící kulturní změně
4. "Domorodé myšlení", "prelogická racionalita"
5. Vnitřní diverzita kultury
6. Postmoderní reflexivita v pojetí kultury
7. Kulturní změny vyvolané globalizací

8. Média a nástroje masové komunikace jako prostředky kulturní transmise
9. Problematika mocenských vztahů jako kontextu výzkumu
10. Politika kulturních a etnických identit

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Získané způsobilosti

Po úspěšném absolvování kurzu je student schopen
 definovat klíčové koncepty a teorie kulturní antropologie;
 hodnotit kriticky klíčové koncepty a teorie kulturní antropologie;
 kriticky posuzovat slabé a silné stránky vybraných teoretických přístupů k socio-kulturním jevům z hlediska kulturní antropologie.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Jakub Havlíček, Ph.D., Mgr. Jaroslav Šotola, Ph.D.
- **Přednášející:** Mgr. Jakub Havlíček, Ph.D., Mgr. Pavel Veselský, Ph.D.
- **Vede seminář:** Mgr. Jakub Havlíček, Ph.D., Mgr. Pavel Veselský, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** KROEBER, A. L.; KLUCKHOHN, C. *Culture. A Critical Review of Concepts and Definitions.* Cambridge: Massachusetts, 1952..
- **Základní:** BARNARD, A. *History and Theory in Anthropology.* Cambridge: Cambridge University Press, 2004..
- **Základní:** EVANS-PRITCHARD, E. E. *History of Anthropological Thought.* London: Faber, 1981..
- **Základní:** GEERTZ, C. *Interpretace kultur.* Praha: Slon, 2000..
- **Základní:** SOUKUP, V. *Přehled antropologických teorií kultury.* Praha: Portál, 2000..
- **Základní:** HARRIS, M. *Theories of Culture in Postmodern Times.* New York: Altamira Press, 1999..
- **Doporučená:** SCHULTZ, E.A.; LAVENDA, R.H. *Anthropology. A Perspective on the Human Condition.* Mayfield: Mountain View, 1995..
- **Doporučená:** ERIKSEN, T. H. *Antropologie multikulturních společností.* Praha: Triton, 2007..
- **Doporučená:** PODOLEFSKY, A. - BROWN, P. J. *Applying Cultural Anthropology: An Introductory Reader.* Boston: McGraw-Hill, 2003..
- **Doporučená:** EMBER, M.; EMBER, C. R. *Countries and their cultures. Vol. 1 - Vol. 4.* New York: Macmillan Reference, 2001..
- **Doporučená:** BERRY, J. W. *Cross-cultural psychology: research and applications.* Cambridge: Cambridge University Press, 2006..
- **Doporučená:** CRAPO, R. H. *Cultural Anthropology.* McGraw-Hill, 1996..
- **Doporučená:** PETERS-GOLDEN, H. *Culture Sketches: Case Studies in Anthropology.* Boston: McGraw-Hill, 2006.
- **Doporučená:** SOUKUP, V. *Dějiny antropologie.* Praha: Karolinum, 2004..
- **Doporučená:** SUMNER, W. G. *Folkways: a study of mores, manners, customs and morals.* Minelka: Dover Publications, 2002..
- **Doporučená:** PEOPLES, J.; BAILEY, G. *Humanity.* St. Paul: West Publishing Co, 1998..
- **Doporučená:** MORGENSTERNOVÁ, M.; ŠULOVÁ, L. *Interkulturní psychologie: rozvoj interkulturní senzitivity.* Praha: Karolinum, 2007..
- **Doporučená:** PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie.* Portál: Praha, 2004..
- **Doporučená:** SALZMANN, Z. *Jazyk, kultura a společnost.* Praha: Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR, 1997..
- **Doporučená:** KANOVSKÝ, M. *Kultúrna a sociálna antropológia: osobnosti a teórie.* Bratislava: Chronos, 2004..
- **Doporučená:** JOURDAN, CH.; TUIITE, K. *Language, culture and society: key topics in linguistic anthropology.* Cambridge: Cambridge University Press, 2006..
- **Doporučená:** LUCY, J. A. *Language diversity and thought: a reformulation of the linguistic relativity hypothesis.* Cambridge: Cambridge University Press, 1996 ..
- **Doporučená:** POKORNÝ, J. *Lingvistická antropologie: jazyk, mysl a kultura.* Praha: Grada Publishing, 2010..
- **Doporučená:** FREEMAN, D. *Margared Mead and Samoa: The Making and Unmaking of an Anthropological Myth.* Cambridge: Harvard University Press, 1983..
- **Doporučená:** BUDIL, I. T. *Mýtus, jazyk a kulturní antropologie.* Praha: Triton, 2003..

- **Doporučená:** ROSSI, I. (ed.). *People in Culture. A Survey of Cultural Anthropology.* New York: Praeger, 1980..
- **Doporučená:** WALBRIDGE, L. S.; SIEVERT, A. K. *Personal Encounters: A Reader in Cultural Anthropology.* Boston: McGraw-Hill, 2003..
- **Doporučená:** BERNARD, H. R. *Research Methods in Anthropology: Qualitative and Quantitative Approaches.* Oxford: AltaMira Press, 2006..
- **Doporučená:** MONAGHAN, J.; JUST, P. *Social and Cultural Anthropology. A Very Short Introduction.* Oxford: Oxford University Press, 2000..
- **Doporučená:** CAPOZZA, D.; BROWN, R. *Social Identity Process.* London: Sage Publication, 2000..
- **Doporučená:** SOUKUP, V. *Sociální a kulturní antropologie.* Praha: Sociologické nakladatelství, 2000..
- **Doporučená:** ERIKSEN, T. H. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál.* Praha: Portál, 2008..
- **Doporučená:** AGAR, M. H. *The professional stranger: an informal introduction to ethnography.* San Diego: Academic Press, 1996 ..
- **Doporučená:** ROSMAN, A.; RUBEL, P.G. *The Tapestry of Culture.* New York: McGraw-Hill, 1995..
- **Doporučená:** HATCH, E. *Theories of Man and Culture.* New York: Columbia University Press, 1973..
- **Doporučená:** FABIAN, J. *Time and the Other. How Anthropology makes its Object.* New York: Columbia University Press, 1983..
- **Doporučená:** MURPHY, R.F. *Úvod do kulturní antropologie.* Praha: SLON, 1998..
- **Doporučená:** CLIFFORD, J.; MARCUS, G. (eds.). *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography.* Berkeley: University of California Press, 1986..
- **Doporučená:** COPANS, J. *Základy antropologie a etnologie.* Praha: Portál, 2001..

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivity	Časová náročnost aktivity [h]
Domácí příprava na výuku	20
Účast na výuce	24
Semestrální práce	12
Celkem:	56

Vyučovací metody

Přednášení
Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)

Hodnotící metody

Známkou
Esej

Předmět je zařazen do studijních programů: